

SKOL – Barometri 2019

Sisällysluettelo

Alkusanat	3
SKOLin puheenjohtajan katsaus	4
TALOUSNÄKYMÄT	7
Maaailman ja Suomen talouden näkymät.....	8
Suunnittelu- ja konsultointialan liikevaihdon kehitys	11
Rakennusteollisuuden näkymät	12
LIIEKVAIHTOTILASTO	15
Kokonaisliikevaihdon kehitys.....	16
Suurimmat toimialat, vastanneiden liikevaihdosta.....	17
Vientiliikevaihdon alueellinen jakautuminen vuonna 2018.....	17
Palkkiomuodot 2018	18
Toimeksiantajat, kotimaan liikevaihdosta 2018.....	19
TRENDIT	21
Suunnittelu- ja konsultointialan trendit 2019	22
KESKEISET POIMINNAT HALLITUSOHJELMASTA	25
Osallistava ja osaava Suomi – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta	26
YHDISTYKSEN JÄSENYRITYKSET	28

SKOL – Barometri

SKOL-barometri 2019 on suunnittelu- ja konsultointialan toimialajärjestön SKOLin tuottama ensimmäinen koontijulkaisu, joka kokoaa yhteen suunnittelu- ja konsultointialan tilastot, alan trendit sekä muut toimialan kehityksen ajankohtaiset dokumentit. Barometrin tarkoitus on antaa lukijalleen kattava näkemys alan kehityksestä viimeisimpien tilastojen ja tietojen valossa.

Barometrin on tarkoitus vakiinnuttaa paikkansa SKOLin vuosittaisena julkaisuna. Barometri 2019 -julkaisussa on esitetty Teknologiateollisuuden viimeisimmät näkymät Suomessa ja maailmalla, talousnäkökulma suunnittelu- ja konsultointialalla, Rakennusteollisuuden suhdannenäkymät, SKOLin liikevaihtotilaston 2018 keskeiset graafit, alan trendit sekä yhteenveto alan kannalta tärkeistä kohdista hallitusohjelmassa.

SKOL – Toimisto

Mihin menet konsulttikenttä?

Digi tulee, mutta riittävätkö resurssit, kysyy vuoden 2019 Digibarometri. Julkaisussa pohditaan sähkön riittävyyttä kaikille datacentereille samaan aikaan kun mietitään tekoälyratkaisujen tulevaa suuntaa.

Tulevaisuus näyttyy digiaikanakin hämmäisenä, mutta menestyksen reseptejä epävarmassa ympäristössä etsitään silti kuumeisesti. Sijoittuahan Suomi digitalisaation hyödyntämisessä kolmanneksi maailmassa!

Mihin SKOLin jäsenten katse suuntautuu tulevaisuudessa? Miten kehitämme menestystarinoita? Suunnittelua ja konsultointia, kuten rakentamista, leimaa mielikuva, ettei alan kehityksessä tapahdu juuri muuta kuin volyymien nousua tai laskua. Todellisuudessa toimialallamme on valtavasti osaamista, merkityksellisyyttä ja kyvykkyyttä uusiin avauksiin. Suunnittelijoilla ja konsulteilla on paljon kekseliäisyyttä, intohimoa ja ketteryttä. Miten kaikki tämä saadaan paremmin näkyviin nousevien tai laskevien volyymikäyrien takaa?

Hyvä keino on tuoda asioita esiin ja keskustella niistä julkisesti. Aktiivinen ja rohkea viestintä aikaansaannoksista, merkityksestä ja mahdollisuuksista on toimialan yhteinen tehtävä, ja keskeinen teema SKOLin uudessa strategiassa. Sillä vahvistamme rooliaamme asiakkaan asiantuntijakumppanina ja lisäämme alan arvostusta ja houkuttelevuutta.

Meidän suunnittelijoiden tehtävänä on kertoa ymmärrettävästi tuottamastamme arvosta ihmisille.

Tämä barometri avaa suunnittelu- ja konsulttialan kehitystä liiketoiminta- ja suhdanne-lukujen valossa. Jatketaan keskustelua mielenmaisemastamme, merkityksestämme ja alan mahdollisuuksista.

Jyrki Keinänen
SKOLin puheenjohtaja

Epävarmuus lisääntyy yhä – taantuman todennäköisyys kasvaa

Talouden epävarmuus ei ole helpottanut syksyn edetessä, päinvastoin epävarmuus kasvaa yhä. Yhdysvaltojen ja Kiinan välinen kauppasota kiihtyi rajusti alkusyksystä ja horjutti jo kansainvälisiä rahoitusmarkkinoita. Sen jälkeen on ollut hiukan rauhallisempi vaihe, ja aivan tuoreimpien uutisten mukaan meneillään on jonkinasteinen asemasotavaihe.

Brexitin suhteen otettiin askelia kohti hallittua sopimusperusteista eroa. Tilanne on kuitenkin edelleen epäselvä. Kaiken lisäksi nyt tekeillä oleva ratkaisu mahdollisesta sopimusperusteisesta erosta on kuitenkin vasta lähtölaukaus varsinaisille Brexit-neuvotteluille, joten Brexitiin liittyvä epävarmuus jatkuu todennäköisesti vielä vuosia.

Geopoliittiset riskit ovat myös kasvaneet. Tilanne Hongkongissa ei ole ratkennut, ja Turkin hyökkäys Syyrian kurdialueille haastaa kansainvälistä yhteistyötä. Yhdysvaltojen sisäpoliittinen tilanne on tulenarka ja saattaa kaventaa USA:n liikkumatilaa myös kauppapoliittisissa kysymyksissä.

Kansainvälinen valuuttarahasto leikkasi jälleen lokakuussa arviotaan maailmantalouden kasvusta sekä kuluvalle että tulevalle vuodelle. Tuorein ennuste lupaa kuluvalle vuodelle 3 prosenttia ja ensi vuodelle 3,4 prosenttia kasvua. Valuuttarahaston mukaan ensi vuoden kasvua vauhdittaa hieman erityisesti kehittyvien talouksien piristyminen. Rahasto muistuttaa kuitenkin edelleen, että ennusteeseen sisältyy useita negatiivisia riskejä, jotka toteutuessaan voivat johtaa selvästi ennustettua heikompaan kehitykseen.

Maailmankaupan määrä ei ole kasvanut lainkaan yli puoleentoista vuoteen. Heikko kehitys on koskenut niin kehittyviä kuin kehittyneitä maita. Kasvun hyytymiseen ovat vaikuttaneet merkittävästi kauppasotaan liittyvät tullimaksujen nostot sekä muut kaupankäynnin rajoitteet ja esteet.

Euroalueella kasvunäkymät ovat heikentyneet edelleen syksyn aikana. Teollisuuden ja palveluiden ostopäälikkoindeksit kertovat euroalueen kasvun olleen syyskuussa pysähdyksissä. Erityisesti Saksan teollisuuden tilanne on vaikeutunut koko ajan syksyn edetessä. Ongelmat ovat lisäksi alkaneet heijastua myös palveluyrityksiin.

Myös länsinaapuristamme on kuulunut viime kuukausina huonoja uutisia. Ruotsin kasvunäkymät ovat selvästi heikentyneet, ja myös työttömyys on pahentunut äkisti ja voimakkaasti. Ruotsin synkistyvien näkymien taustalla ovat samat tekijät kuin Suomessa: maailmantalouden kasvun vaimeneminen ja yleinen epävarmuus heikentävät viennin näkymiä ja siten koko kansantalouden kasvua. Ruotsin tilannetta helpottaa kuitenkin kruunun heikkeneminen, mikä vahvistaa ruotsalaisen vientiteollisuuden kilpailukykyä maailmalla.

Yhdysvalloissa talouskasvu on hidastunut selvästi. Tälle vuodelle ennakoitaan 2,3 prosenttia kasvua ja ensi vuodelle enää 1,8 prosenttia. Viime vuonna kasvu oli vielä 2,9 prosenttia. Erityisesti teollisuustuotannon odotetaan kehittyvän vaisusti tänä ja ensi vuonna. Aivan tuoreimmat tiedot kertovat, että teollisuustuotanto oli Yhdysvalloissa syyskuussa pienempi kuin vuotta aiemmin. Tällainen tilanne nähtiin nyt ensi kerran kolmeen vuoteen.

Kaiken kaikkiaan maailmantalouden kasvuun vaikuttavat riskit ovat voimistuneet kohti talvea mentäessä. Kasvunäkymiä parantaisi olennaisesti, mikäli kauppa- ja geopoliittisissa kysymyksissä kyettäisiin päättämään tasapainoisiin, rauhanomaisiin ja vapaakaupan kannalta hyviin lopputuloksiin. Valitettavasti viime ajat ovat kuitenkin osoittaneet, että neuvotteluilta ei kenties kannata odottaa liikoja.

Suomen näkymät synkentyneet entisestään

Syksyn ennustekierroksella Suomen kasvunäkymiä leikattiin odotetusti niin kuluvaan vuoteen kuin ensi vuodenkin osalta. Vuodelle 2021 ennakoitaan edelleen hidastuvaa kasvua. Tämän hetken keskiarvoennuste Suomen ensi vuoden BKT:n kasvulle on 1,1 prosenttia.

Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen Etlan ennusteen mukaan Suomessa koetaan tekninen taantuma lähes 50 prosentin todennäköisyydellä ennen ensi vuoden loppua. Teknisellä taantumalla tarkoitetaan tilannetta, jossa bruttokansantuote supistuu kahtena perättäisenä vuosineljänneksenä. Ensi vuodelle ennustettuun noin yhden prosentin kasvuun liittyy siis huomattava epävarmuutta.

Työllisyyden paraneminen on ollut pysähdyksissä lähes vuoden. Tuoreimman havainnon mukaan työllisyys parani pitkältä ajalta jälleen hieman. Työttömyysaste ei kuitenkaan ole alentunut enää vuodenvaihteen jälkeen. Heikkenevät suhdannekäsyt vaikeuttavat entisestään hallituksen kunnianhimoisen 75 prosentin työllisyystavoitteen saavuttamista.

Kaikki merkit viittaavat siihen, että talouden kasvu on Suomessa tulevina vuosina parhaimmillaankin hyvin vaatimatonta. Hyvinvointivaltion rahoituksen näkökulmasta tilanne on kestämätön.

Kilpailukykyyn merkitys korostuu kasvun hiipussa

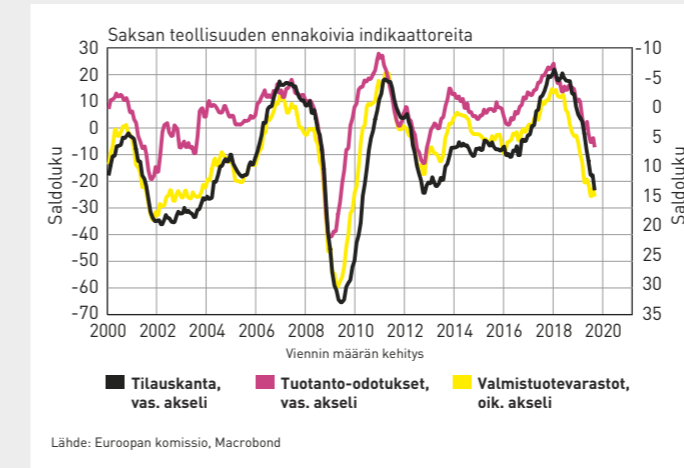
Maailmantalous vaikuttaa suomalaisen vientiteollisuuden kasvunäkymiin, mutta yhtä lailla ratkaisevia ovat omat päätöksemme. Kotimaassa tehtävät ratkaisut vaikuttavat siihen, millaiset edellytykset Suomella on pärjätä hiipuvan kasvun ympärillä.

Mitä parempi on kilpailukykyämme, sitä paremmin vientiyritykset pystyvät säilyttämään markkina-asemansa ja voittamaan uusia markkinaosuusia kilpailijoilta. Yritysten pärjäämisellä on suora yhteys työllisyyteen ja hyvinvointiyhteiskunnan rahoitusasemaan.

Vientisektorin menestys on keskeistä koko Suomen taloudelle. Tilastot osoittavat selvästi, että viennin veto ja BKT:n kasvu kulkevat Suomessa tiukasti käsi kädessä. Talous on saatu kestävään kasvuun vain silloin, kun vientikin on vetänyt.

Suomen Pankin mukaan Suomen kustannuskilpailukyky on parantunut viime vuosina, mutta se ei edelleenkään ole hyvällä tasolla. Kilpailukykyä on tarpeen parantaa edelleen. Kilpailukykyä parantamalla tuemme työllisyyttä ja tuotannon edellytyksiä Suomessa.

Saksan teollisuudessa tilanne jatkanut heikentymistään

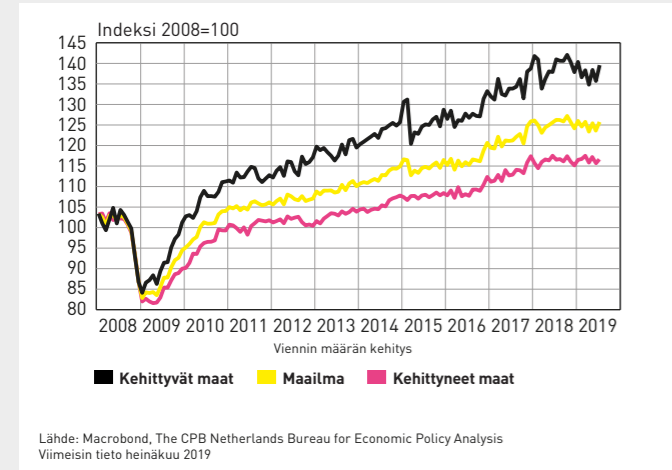

Suomea koskevia suhdanne-ennusteita

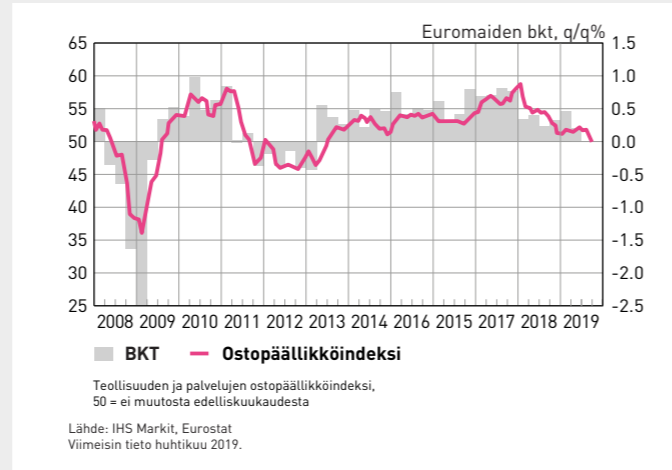
Enustaja	Julkaisu-pvm	BKT:n muutos-%			Yksityisen kulutuksen muutos-%		Viennin muutos-%		Investointien muutos-%		Inflaatio, %*		Työttömyysaste, %	
		2018	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Danske Bank	24.9.2019	1,7	1,2	0,8	0,8	1,0	3,5	1,5	0,5	0,6	1,1	1,4	6,6	6,6
Nordea	4.9.2019	1,7	1,2	1,0	1,0	1,4	3,0	1,0	0,5	0,1	1,1	1,3	6,4	6,4
OP-Pohjola	19.8.2019	1,7	1,2	0,5	1,0	0,8	2,0	0,8	1,5	0,6	1,0	1,1	6,5	6,5
VM	7.10.2019	1,7	1,5	1,0	1,7	1,4	2,4	2,4	0,4	-0,3	1,1	1,4	6,5	6,3
Suomen Pankki	11.6.2019	2,3	1,6	1,5	1,3	1,4	2,8	2,1	1,8	1,6	1,2	1,3	6,5	6,4
ETLA	16.9.2019	1,7	1,1	0,9	0,7	1,1	3,8	1,3	1,4	0,8	1,1	1,1	6,5	6,3
PTT	12.9.2019	1,7	1,3	1,2	1,2	1,0	2,5	1,5	0,6	0,5	1,0	1,0	6,6	6,9
PT	17.9.2019	1,7	1,3	1,1	1,0	0,9	4,0	2,0	1,4	-1,0	1,1	1,0	6,6	6,7
Euroopan komissio	2.7.2019	1,7	1,5	1,2	1,6	1,4	3,2	3,4	1,6	1,3	1,4	1,8	6,7	6,0
IMF	15.10.2019	1,7	1,2	1,5			3,1	2,2			1,2	1,3	6,5	6,4
Keskiarvo		1,8	1,3	1,1	1,1	1,2	3,0	1,8	1,1	0,5	1,1	1,3	6,5	6,5

*] Euroopan komissio ja IMF raportoivat yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin. Koottu 23.10.2019.

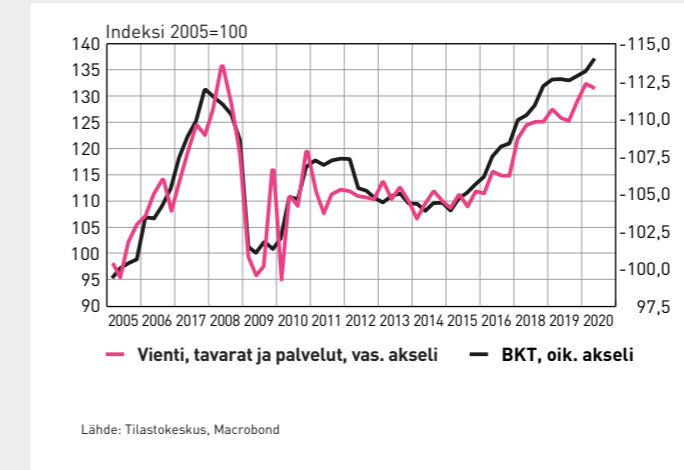
Maailmankaupan kasvu ollut pysähdyksissä jo puoleitoista vuotta

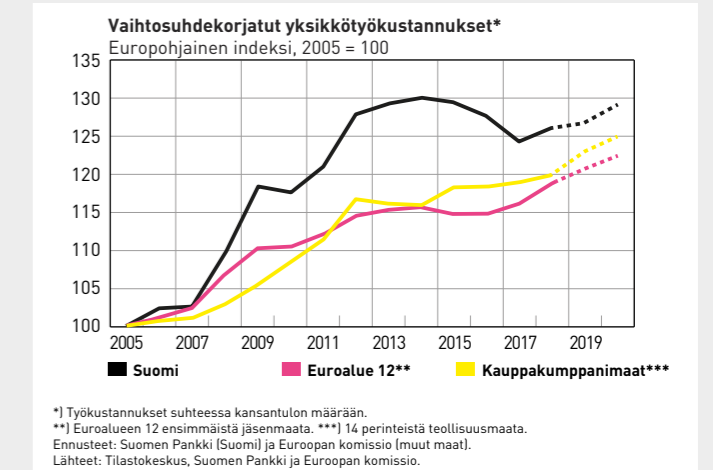
Ostopäälikkoindeksin perusteella euroalueen kasvu on pysähtynyt

Suomen kasvu ja viennin menestys kulkevat käsi kädessä

Suomen kustannuskilpailukyky on parantunut, mutta kirittävää on edelleen

Yritysten väliset erot kasvussa

Teknologioteollisuuden yritysten liikevaihto Suomessa kasvoi kuusi prosenttia vuonna 2018 verrattuna vuoteen 2017. Tämän vuoden tammi–heinäkuussa kasvua oli seitsemän prosenttia viimevuotisesta. Liikevaihto on kasvanut metallien jalostusta lukuun ottamatta kaikilla teknologioteollisuuden päätoimialoilla. Vuonna 2018 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan 79 miljardia euroa.

Maailmantalouden epävarmuus ja kysynnän heikkeneminen näkyvät yhä selvemmin suomalaisessa teknologioteollisuudessa. Kolmannen neljänneksen aikana tapahtunut uusien tilausten arvon kasvu edellisestä neljänneksestä selittyi pienellä määrällä arvoltaan suurempia tilauksia. Ilman niitä saatujen uusien tilausten arvo olisi laskenut huomattavasti edellisestä neljänneksestä ja myös tilauskanta kääntynyt laskuun. Epäyhtenäinen kehitys voimistunee entisestään talven aikana.

Tilanteen heikentyminen näkyy myös yritysten välisten erojen selvänä kasvuna. Kun uusia tilauksia tarkastellaan yrityksittäin, lähes kaksi kolmasosaa teknologioteollisuuden teollisilla toimialoilla toimivista yrityksistä kertoo saaneensa kolmannella vuosineljänneksellä euromääräisesti vähemmän uusia tilauksia kuin edellisellä vuosineljännekselle.

Teknologioteollisuuden yritysten saamien tarjouspyyntöjen määrä laski selvästi kevään ja kesän luvuista. Tarjouspyyntöjen määrän saldoluku putosi alimmalle tasolle sitten vuoden 2012 eurokriisin ajan.

Muutos kertoo kysynnän selvästä heikkenemisestä maailmalla ja ennakoi loppuvuodelle ja talvelle viimeaikaista heikompaa tilauskehitystä.

Teknologioteollisuuden tilauskantatiedustelussa mukana olevat alan yritykset Suomessa saivat uusia tilauksia heinä–syyskuussa euroina kahdeksan prosenttia enemmän kuin huhti–kesäkuussa, ja 16 prosenttia enemmän kuin viime vuonna vastaavalla ajanjaksolla.

Tilaukskannan arvo pysyi syyskuun lopussa suurin piirtein samana kuin kesäkuun lopussa, mutta oli 10 prosenttia suurempi kuin vuoden 2018 syyskuussa. Tilaukskannan koostumuksessa on poikkeuksellista telakoiden suuri osuus tilauskannan kokonaisarvosta. Vuoden 2014 alun jälkeen toteutuneesta tilauskannan kasvusta karkeasti 60 prosenttia koostuu laivatilauksista.

Viime kuukausien tilauskehityksen perusteella teknologioteollisuuden yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan loppuvuonna arvoltaan hieman suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

Teknologioteollisuuden henkilöstömäärä Suomessa oli syyskuun lopussa 3,8 prosenttia suurempi kuin viime vuonna keskimäärin. Henkilöstöä oli syyskuun lopussa 320 700 eli noin 11 600 enemmän kuin viime vuonna.

Uuden henkilöstön rekrytoinnit pysyivät hyvällä tasolla heinä–syyskuussa. Rekrytointeja oli yhteensä 9 400. Yrityksestä riippuen henkilöstöä joko lisättiin tai korvattiin eläkkeelle siirtyneitä ja työpaikkaa vaihtaneita.

Suunnittelu ja konsultointi Suomessa

Uudet tilaukset ja tilauskanta hyvällä tasolla

Suunnittelu- ja konsultointialan (teollisuuden, yhteiskunnan ja rakentamisen asiantuntijapalvelut) liikevaihto Suomessa kasvoi kuusi prosenttia vuonna 2018 verrattuna vuoteen 2017. Tämän vuoden tammi–huhtikuussa kasvua oli seitsemän prosenttia viimevuotisesta. Vuonna 2018 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan 6,3 miljardia euroa.

Suunnittelu- ja konsultointialalla uudet tilaukset ja tilauskanta laskivat jonkin verran edellisestä neljänneksestä mutta olivat edelleen hyvällä tasolla.

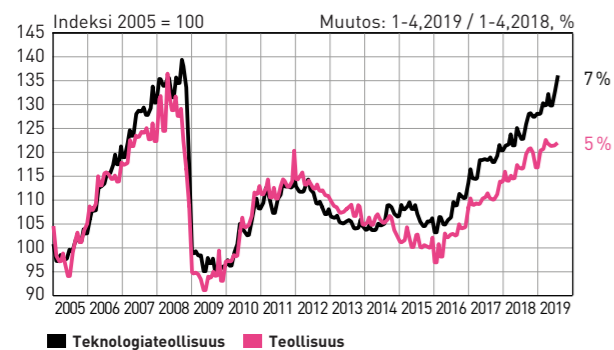
Teknologioteollisuuden tilauskantatiedustelussa mukana olevat suunnittelu- ja konsultointialan yritykset Suomessa saivat uusia tilauksia huhti–kesäkuussa euroina 11 prosenttia vähemmän kuin viime vuonna vastaavalla ajanjaksolla.

Tilaukskannan arvo oli kesäkuun lopussa kahdeksan prosenttia pienempi kuin maaliskuun lopussa ja kuusi prosenttia suurempi kuin vuoden 2018 kesäkuussa.

Viime kuukausien tilauskehityksen perusteella suunnittelu- ja konsultointialan yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan syksyllä suurempi kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.

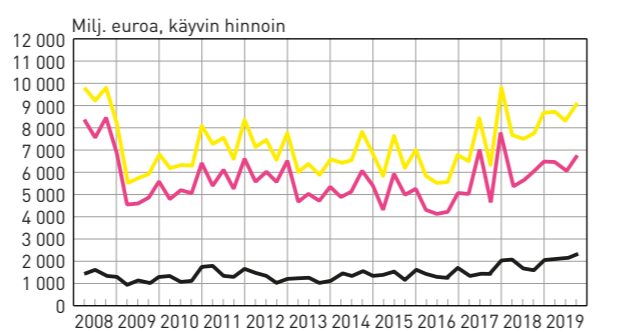
Suunnittelu- ja konsultointialan henkilöstömäärä Suomessa oli kesäkuun lopussa noin kuusi prosenttia suurempi kuin viime vuonna keskimäärin. Henkilöstöä oli kesäkuun lopussa 56 300 eli noin 3 000 enemmän kuin viime vuonna.

Teknologioteollisuuden liikevaihto Suomessa oli noin 79 miljardia euroa vuonna 2018

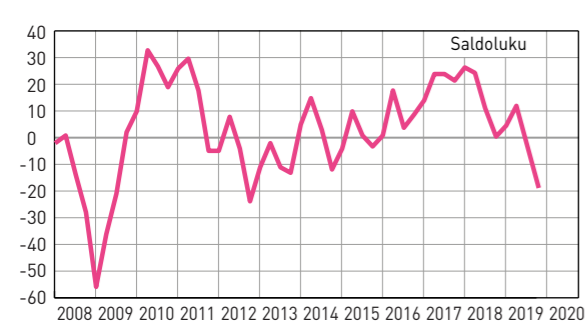
Kausipuhdistetut teollisuuden ja palveluiden liikevaihtokuvaajat
Viimeisin tieto: heinäkuu 2019
Lähde: Macrobond, Tilastokeskus

Teknologioteollisuuden* uudet tilaukset Suomessa

*] Pl. metallien jalostus, pelialan ohjelmistoyritykset ja datakeskukset
Lähde: Teknologioteollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto heinä–syyskuu 2019.

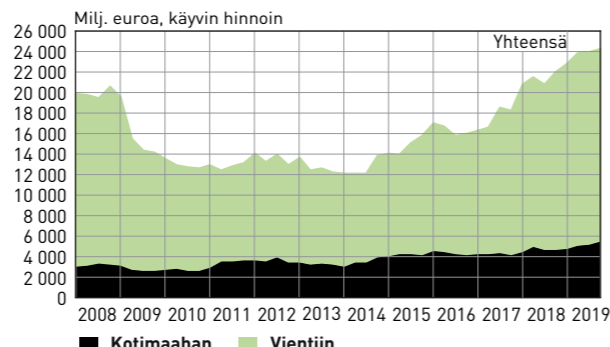
Teknologioteollisuuden yritysten saamat tarjouspyynnöt Suomessa*

*] Onko tarjouspyyntöjen määrässä viime viikkoina näkyvissä oleellista vähenemistä tai lisääntymistä, kun verrataan tilannetta noin kolme kuukautta sitten vallinneeseen tilanteeseen.
Saldoluku = niiden yritysten osuus, joissa tarjouspyyntöjen määrä on lisääntynyt – niiden yritysten määrä, joissa tarjouspyyntöjen määrä on vähentynyt.

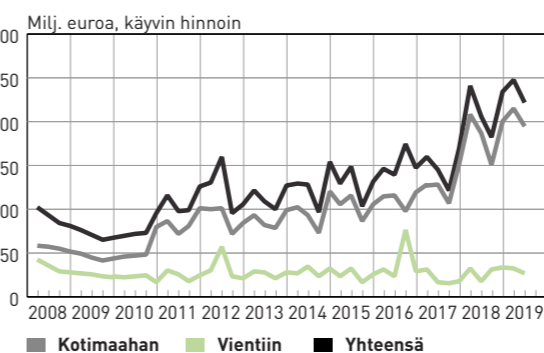
Lähde: Teknologioteollisuus ry:n tilauskantatiedustelu, viimeisin kyselyajankohta lokakuu 2019.

Teknologioteollisuuden* tilauskanta Suomessa

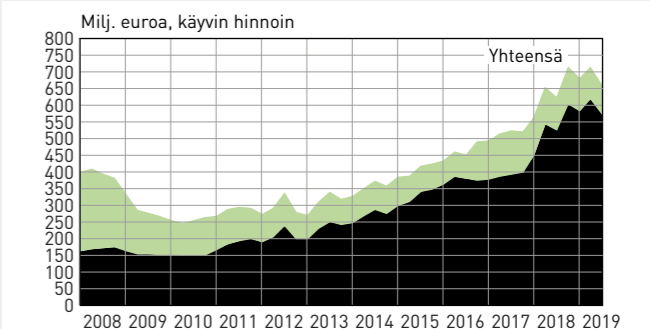
*] Pl. metallien jalostus, pelialan ohjelmistoyritykset ja datakeskukset
Lähde: Teknologioteollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto 30.9.2019.

Suunnittelu- ja konsultointialan uudet tilaukset Suomessa

Lähde: Teknologioteollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto huhti–kesäkuu 2019.

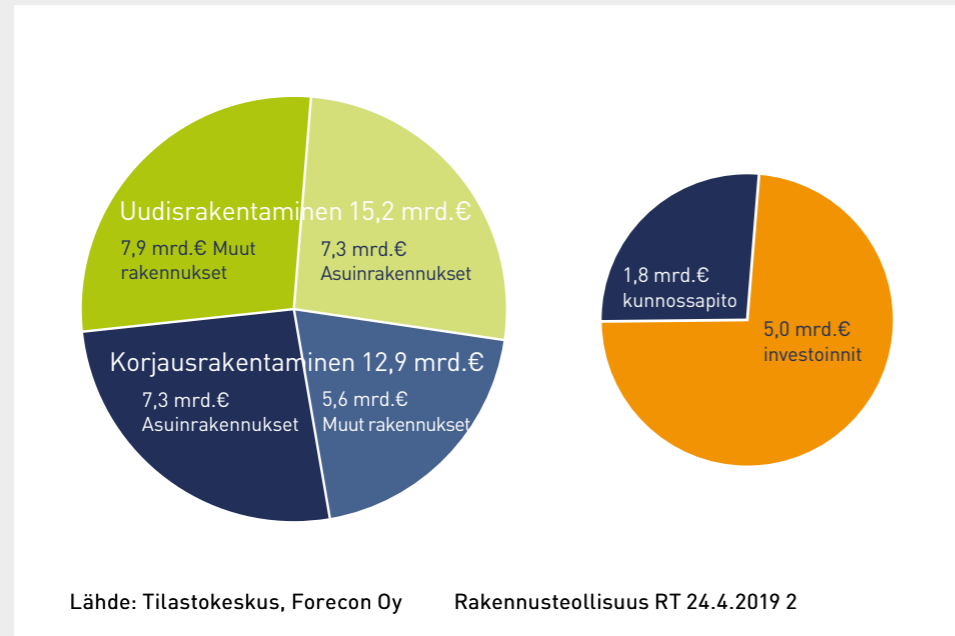
Suunnittelu- ja konsultointialan tilauskanta Suomessa

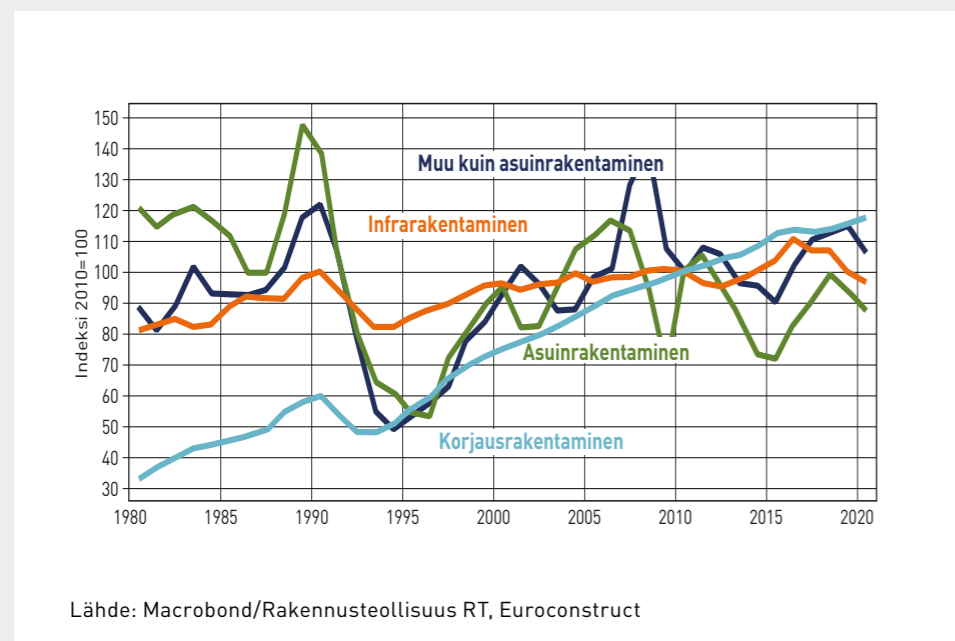
Lähde: Teknologioteollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto 30.6.2019.

Rakentaminen yhteensä 35,0 miljardia euroa vuonna 2018

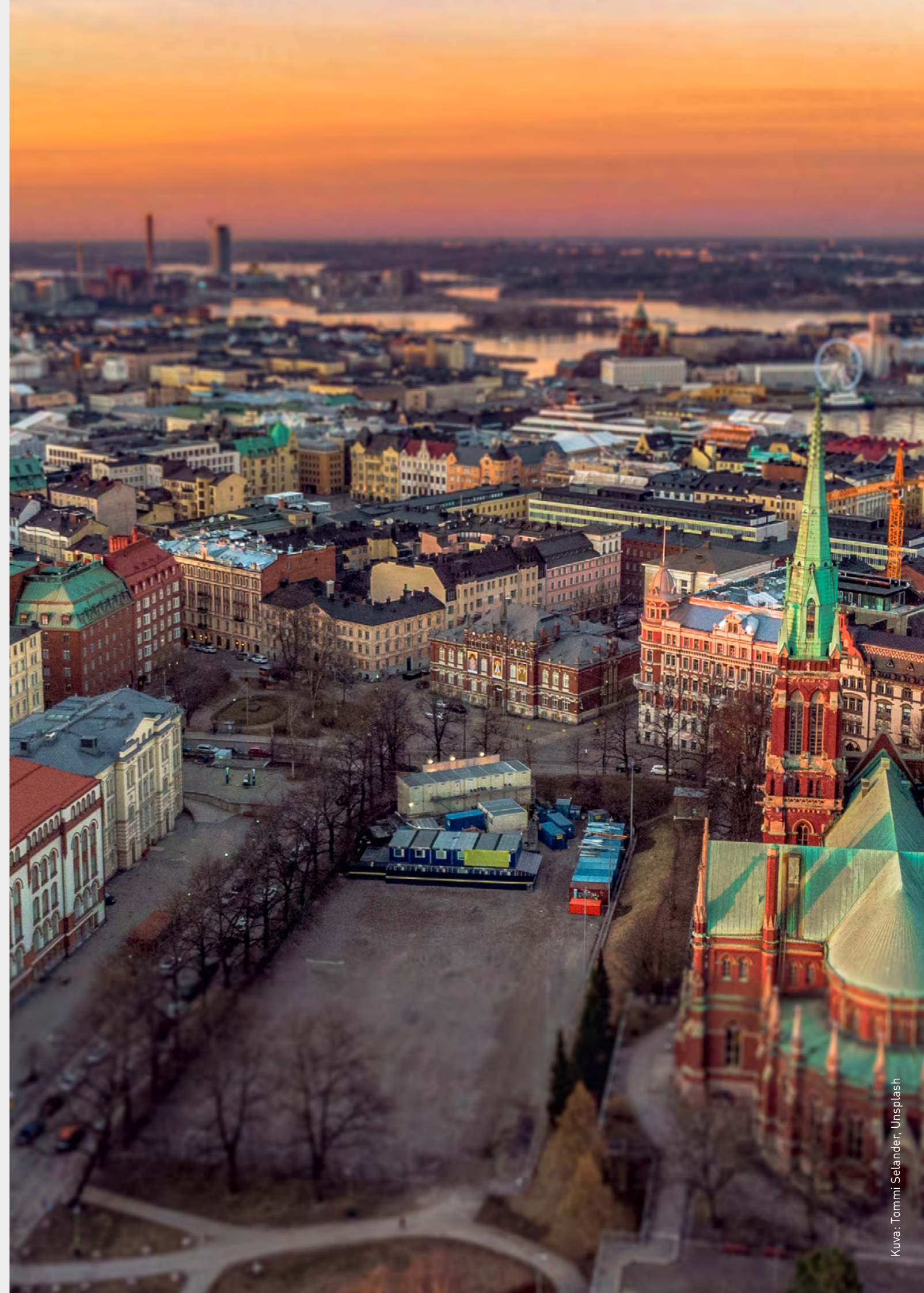
Talonrakentaminen 28,2 mrd.€ Maa- ja vesirakentaminen 6,8 mrd.€

Rakentamisen määrän kehitys

Suunnittelu- ja konsultointialan kannalta keskeiset poiminnat Rakennusteollisuuden suhdannekatsauksesta huhtikuulta 2019

Kuva: Tommi Selander, Unsplash

Liikevaihto- ja tilinpäätöstilastoista 2018

Suunnittelu- ja konsultointiyritykset SKOL ry:n liikevaihtokyselyyn osallistui 83 jäsenyritystä. Vuoden 2018 lopussa SKOLin jäsenenä oli 153 jäsentä.

Arvion mukaan jäsenyrityksissä työskenteli vuonna 2018 keskimäärin 18 865 henkeä ja niiden kokonaisliikevaihto oli 2 020 miljoonaa euroa. Vastanneiden yritysten yhteenlaskettu kokonaisliikevaihto 1 963 MEUR. On syytä huomata, että luvut eivät sovellu edellisen vuoden lukujen vertailuun suoraan vuosittaisten jäsenkunnassa tapahtuvien muutosten vuoksi. Yksittäisten yritysten osalta on myös mahdollista, että raportoidut yhtiöt ovat muuttuneet sekä yhtiö on ostanut tai myynyt yrityksiä.

Perinteisesti SKOLin tilastoissa tunnusluvut on jaettu kolmeen pääkategoriaan: teollisuuteen, talonrakentamiseen ja yhdyskuntaan. Näistä suurin toimiala on teollisuus, arvion mukaan liikevaihto oli vuonna 2018 noin 795 miljoonaa euroa. Toiseksi suurin oli talonrakentaminen noin 603 miljoonan euron liikevaihdolla ja kolmanneksi suurin oli yhdyskuntasektori noin 374 miljoonan euron liikevaihdolla.

Suurimpina toimialoina säilyivät edellisten vuosien tapaan prosessisuunnittelu ja rakennetekniikka. Lisäksi

LVI-tekniikka, rakennuttaminen (talonrakennus) ja sähkö- ja teletekniikka säilyivät suurina toimialoina.

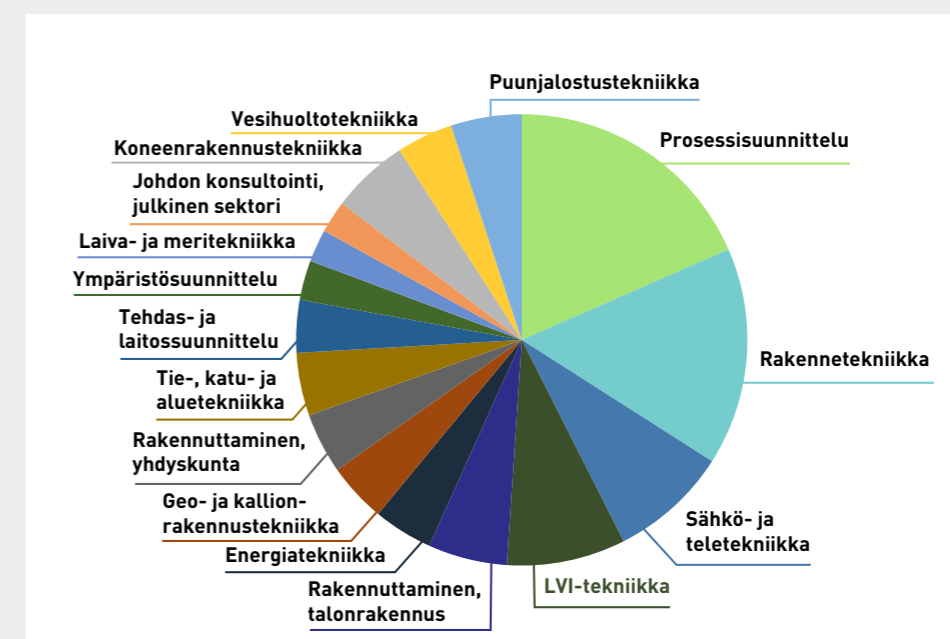
Selvästi suurimpana toimeksiantajaryhmänä säilyi teollisuus lähes 36 % osuudella. Kuntasektori työllisti SKOL-yrityksiä 19 % osuudella ja valtio 14 %:lla.

Kyselyn perusteella suurimmat alan yritykset olivat kokonaisliikevaihdolla mitattuna järjestyksessä suurimmasta alkaen Ramboll Finland, Sweco Finland (sisältäen Sweco PM), Neste Engineering Solutions, Pöry Finland, Etteplan Group, Sitowise, FCG Finnish Consulting Group, Granlund oy (konserni), Elomatic Yhtiöt ja A-Insinöörit (konserni).

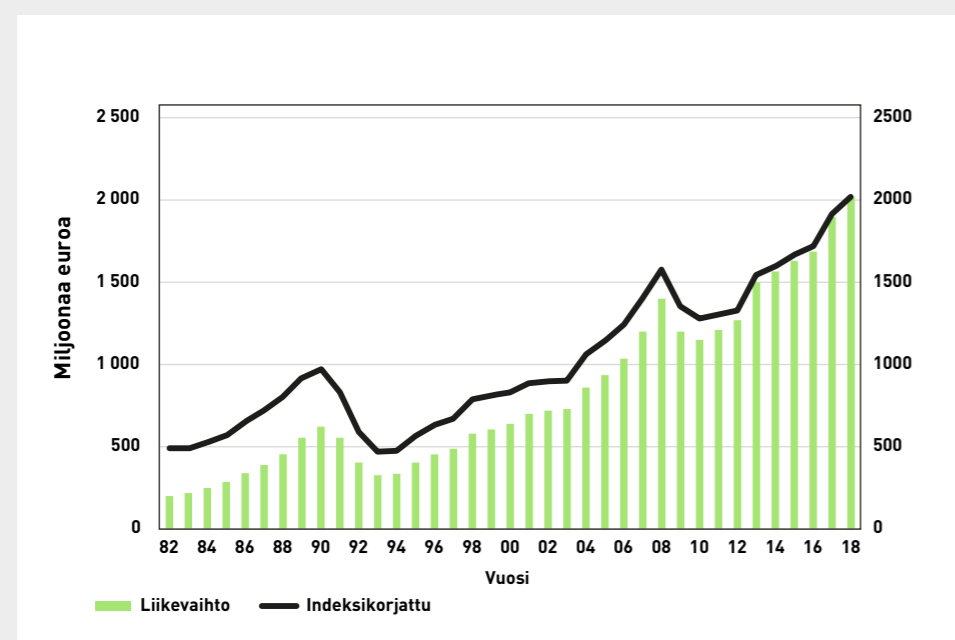
Kotimaan liikevaihdon suhteen suurimmat olivat Ramboll Finland, Sweco Finland (sisältäen Sweco PM), Neste Engineering Solutions, Pöry Finland ja Etteplan Group.

Vientiliikevaihdolla suurimmat olivat Deltamarin, Pöry Finland, Elomatic Yhtiöt, Citec ja FCG Finnish Consulting Group.

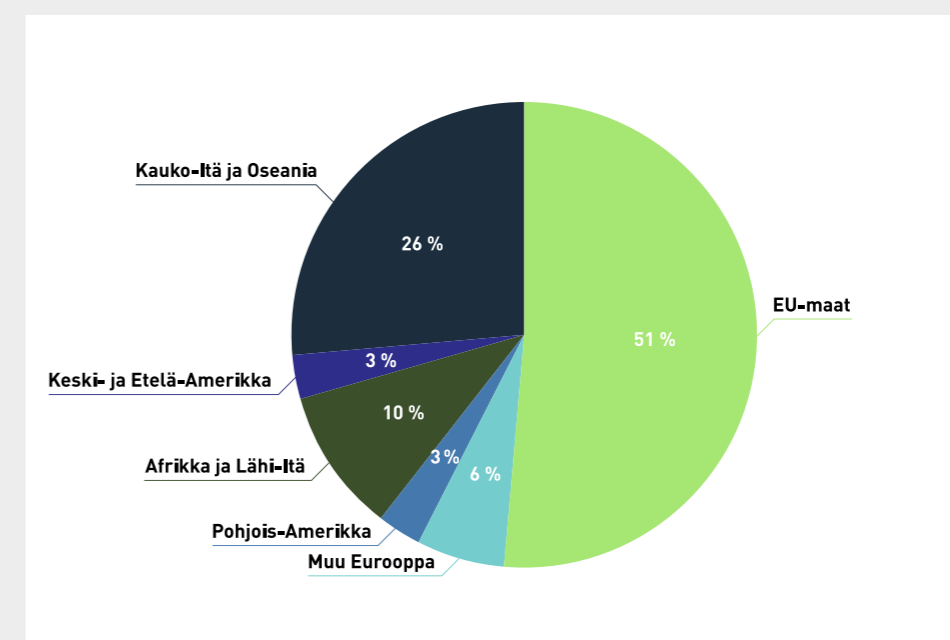
Suurimmat toimialat, % vastanneiden liikevaihdosta

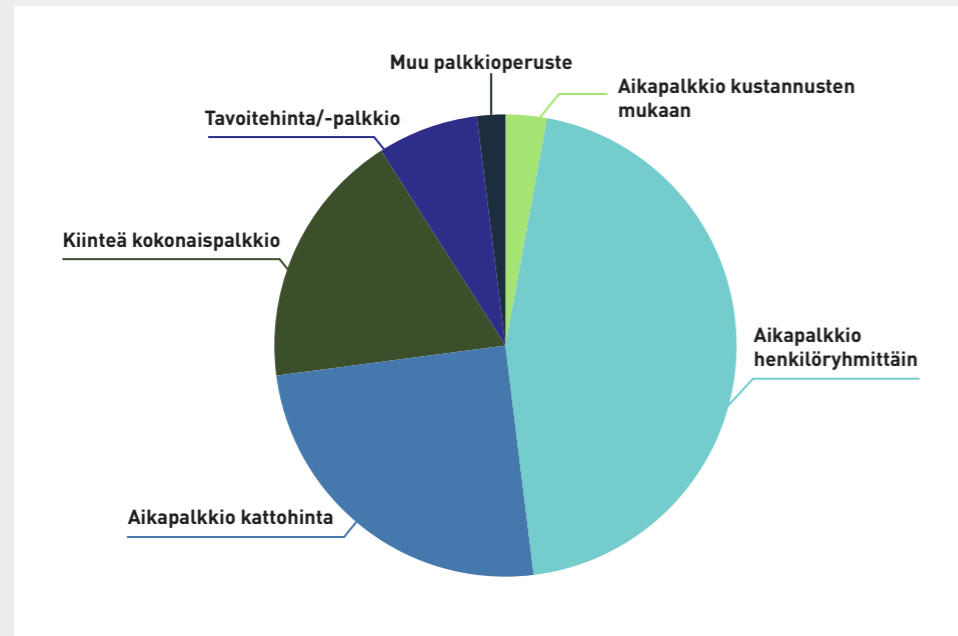
Kokonaisliikevaihdon kehitys

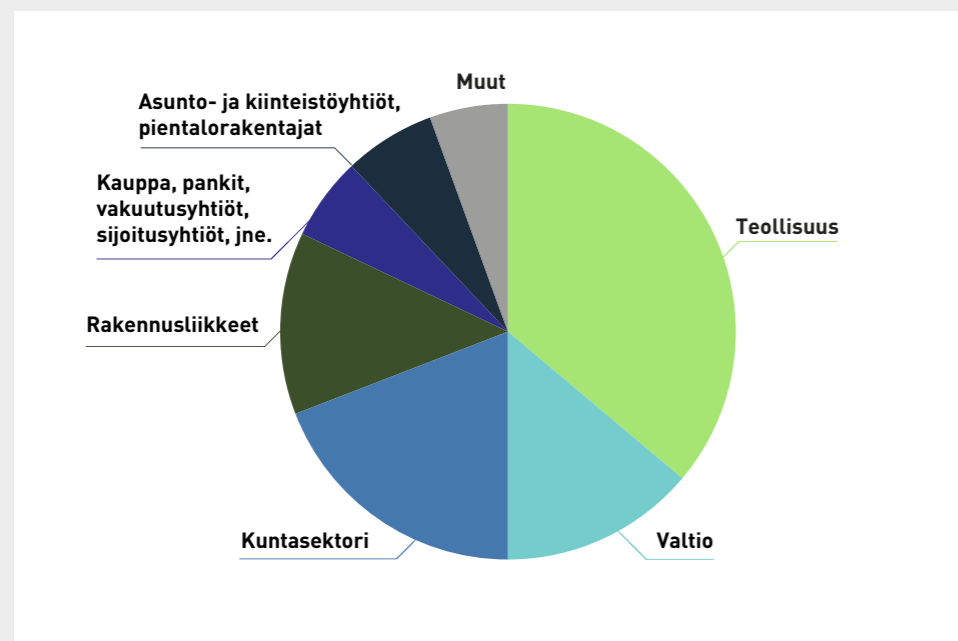
Vuoden 2018 vientiliikevaihdon alueellinen jakauma

Palkkiomuodot 2018

Toimeksiantajat, kotimaan liikevaihdosta 2018

Suunnittelu- ja konsultointialan trendit 2019

DIGITALISOITUMINEN

Digitalisoituminen muuttaa toimintaa ja mahdollistaa arvoketjussa liikkumisen

Digitalisaation kehityksen myötä aikaan ja paikkaan sitoutumaton työnteko yleistyy mahdollistaen joustavamman työn. Bulkkityön automatisointi vapauttaa työaikaa korkeamman arvonnun työlle. Arvioiden mukaan suunnittelun ja konsultoinnin digitaalinen transformaatio voi laskea rakentamisen elinkaarikustannuksia yli 12 %:lla.

Digitalisaatio mahdollistaa suunnittelun arvoketjussa liikkumisen, uusien tuotteiden ja palveluiden tarjoamisen laajentaen yritysten liiketoimintamahdollisuuksia. Vertailu-aloilla digitalisaatio laajentanut ekosysteemiä ja luonut uusia liiketoimintamalleja.

DIGIKYSELY2018

SKOL on selvittänyt konsulttialan digitaalisuuden hyödyntämisen nykytilannetta ja tulevaisuuden näkymiä jäsenyritystensä keskuudessa.

Lue lisää Digikysely 2018 tuloksista skol.teknologiateollisuus.fi/sites/skol/files/skol_tulokset_2019.1.16_digitulokset.pdf

KONSOLIDAATIO JA KANSAINVÄLISTYMINEN

Konsolidaatiota ajaa suurten yritysten tarve hankkia erikoisosaamista

Suuret toimijat alalla ovat vahvistaneet osaamistaan ostamalla pienempiä erikoistuneita yrityksiä. Pienet, erikoissuunnittelua ja -palveluita tarjoavat yritykset ovat olleet pääasiallinen konsolidoinnin kohde. Viimevuosina konsolidaatiota on tapahtunut myös alan perinteisten yritysten ulkopuolelle mm. ohjelmisto-osaamiseen. Konsolidaation myötä suuret toimijat pyrkivät tarjoamaan uusia palveluita ja suurempia projektikokonaisuuksia.

HAASTEENA TYÖVOIMA

Työvoiman saatavuus haastavaa myös jatkossa

Työvoimapula yksi merkittävimmistä alan kasvua heikentävistä trendeistä. Yritysten sisäinen kyky uudistaa toimintaansa heikkenee alaa uhkaavan työvoimapulana takia

Arvioiden mukaan Suomessa alalla on vuoteen 2024 mennessä vähintään 10 000 työntekijän työvoimavajaus, alan nopean kasvun skenaariossa vaje yli 16 000 työntekijää.

KANSAINVÄLISET JULKAISUT

EUROPEAN FEDERATION OF ENGINEERING CONSULTANCY ASSOCIATIONS (EFCA)

Future Trends in the Consulting Engineering Industry (May 2019)

skol.teknologiateollisuus.fi/sites/skol/files/future_trends_may_2019_efca.pdf

Future Trends in the Consulting Engineering Industry (June 2018)

skol.teknologiateollisuus.fi/sites/skol/files/efca_trends_booklet_final_version_05_06_2018_june.pdf

EFCA Barometer Spring 2019

https://skol.teknologiateollisuus.fi/sites/skol/files/file_attachments/efca_barometer_spring_2019.pdf

KASVUVOIMA-KARTOITUS 2019

46 % vastanneista teknologiayrityksistä tavoittelee yli 10 % kasvua. Suurimpana esteenä kasvutavoitteiden saavuttamisessa nähdään osaavan työvoiman saatavuus ja haasteet henkilöstön rekrytoinnissa, selviää Teknologiateollisuus ry:n teettämästä vuoden 2019 Kasvuvoimakartoituksesta.

Lue lisää: [teknologiateollisuus.fi/sites/default/files/file_attachments/kasvuvoima_2019_summary_20190617.pdf](https://skol.teknologiateollisuus.fi/sites/default/files/file_attachments/kasvuvoima_2019_summary_20190617.pdf)

Osallistava ja osaava Suomi – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta

Alle on koottu tiivistettyyn muotoon Antti Rinteen hallituksen ohjelman keskeisimpiä kirjauksia.

Talouspolitiikka

Rinteen hallituksen talouspolitiikan keskiössä ovat työllisyysasteen nostaminen 75 prosenttiin sekä työllisten määrän lisääminen vähintään 60 000 henkilöllä vuoden 2023 loppuun mennessä, eriarvoisuuden vähentäminen ja tuloerojen pienentäminen. Normaalin kansainvälisen talouden tilanteessa Suomen julkinen talous olisi tasapainossa vuonna 2023.

Ilmastopoliitiikka

Ilmastopoliittisena kärkitavoitteena on Suomen hiilineutraalius vuonna 2035 ja EU:n vuonna 2050.

Rakennusalan hiilineutraaliuteen tähtäävä suunnitelma laaditaan ja vähähiilisen rakentamisen tiekartan toimeenpanoa jatketaan. Kehitetään rakennuksen elinkaaren aikaiseen hiilijalanjälkeen perustuvaa säädösohjausta ja tehostetaan materiaalien kierrätystä ja kiertotaloutta rakennusallalla.

Toteutetaan toimenpidekokonaisuus, jolla tuetaan hiilijalanjäljen pienentämistä asumisessa, parannetaan olemassa olevan rakennuskannan energiatehokkuutta ja tuetaan siirtymistä päästöttömään lämmöntuotantoon.

Pilotoidaan ekologisen kompensaation käyttöä esimerkiksi isoissa infrastruktuurihankkeissa ja arvioidaan saatujen kokemusten perusteella lainsäädännön uudistustarpeita.

Työvoiman saatavuus

Varmistetaan, että jokainen peruskoulun päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen. Turvataan korkeakoulutuksen kehittämistä jokaisessa maakunnassa. Ala- ja aluekohtaista osaajapulaa pyritään ratkaisemaan lisäämällä korkeakoulujen aloituspaikkoja merkittävästi.

Tarveharkintaan ei tehdä muutoksia, mutta työnantajan maksamien muuttokustannusten korvausten veronalaista osuutta kohtuullistetaan. Opiskelijoiden ja valmistuneiden työlupia pidennetään.

Innovaatiot ja hankinnat

Laaditaan tiekartta TKI-panostusten nostamiseksi neljään prosenttiin BKT:sta ja kasvatetaan innovatiivisten hankintojen määrää 10 prosenttiin julkisista hankinnoista vaalikauden loppuun mennessä.

Hankintalakia kehitetään siten, että pelkän hankintahinnan sijaan huomioidaan paremmin hinta-laatusuhdetta ja kokonaiskustannuksia.

Suunnittelu, luvitus ja yritysvastuu

Edistetään kunnissa rakentamisen luvissa ja ilmoituksissa yhden luukun periaatetta ja sähköistä asiointia. Lisäksi kehitetään lupajärjestelmiä niin, että Suomessa on jatkossa toimiva yhden luukun digitaalinen lupa.

Laaditaan julkisen sektorin datan avaamisen ja hyödynnettävyyden strategia toimenpidesuunnitelmineen. Tehdään selvitys yritysvastuulain säätämisestä.

Rakennettu ympäristö ja asuntopoliitiikka

Viedään maankäyttö- ja rakennuslain uudistus loppuun parlamentarisessa valmistelussa. Uudistuksen päätavoitteita ovat hiilineutraali yhteiskunta, luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen sekä rakentamisen laadun parantaminen ja digitalisaation edistäminen.

Jatketaan valtion ja suurten kaupunkiseutujen kumppanuutta kaupunkikehityksessä maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimuksin ja vahvistetaan niiden sitovuutta.

Panostetaan riippumattomaan rakennusalan tutkimukseen, lähiöiden kehittämiseen ja kestäväan kaupunkikehitykseen. Tehdään valtion tukemaa asuntotuotantoa.

Liikennepoliitiikka

Väyläverkoston kokonaiskuva muodostetaan ja arvioidaan. Linjaukset tehdään osana parlamentaarisen työryhmän esittämää 12-vuotista valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa.

Perusväylänpitoon tehdään vuodesta 2020 eteenpäin 300 milj. € vuosittainen tasokorotus.

Yhdistyksen jäsenyritykset:

AH Elens Oy
Ahma insinöörit Oy
Aihio Arkkitehdit Oy
A-Insinöörit Oy
Akukon Oy
Aluetaito Oy
Arkkitehtitoimisto Tähti-Set Oy
Asitek Oy
AX-Konsultit Oy
Cadpool Oy
Citec Oy Ab
Climaconsult Finland Oy
Construction Engineering Finland Oy
Contria Oy
CTS Engtec Oy
DEKRA Industrial Oy
Deltamarin Oy
Destia Oy
DUCO Rakennuttaja Oy
Easytec Oy
EJT-Rakennusinsinöörit Oy
Elomatic Oy
Entop Oy
EP-Logistics Oy
Etteplan Finland Oy
Eurofins Ahma Oy
Eurofins Environment Testing Finland Oy
Eurofins Nab Labs Oy
Exact AIP-Mittaus Oy
FCG Finnish Consulting Group Oy
Gaia Consulting Oy
Geobotnia Oy
Geopalvelu Oy
Geotek Oy
Geounion Oy
Golder Associates Oy
Granlund Oy
Helimäki Akustikot Oy
Hepacon Oy
Hifab Oy
HP insinöörit Oy
Ideestructura Oy
Imatran Juva Oy
Indufor Oy
Infrac Oy
Inngeo Oy
Insinööritoimisto Aalto-Setälä Oy
Insinööritoimisto Erkki Leskinen Oy
Insinööritoimisto HTTC Oy
Insinööritoimisto J. A. Karjalainen Oy
Insinööritoimisto J. Markkanen Oy
Insinööritoimisto Jonecon Oy

Insinööritoimisto Jorma Jääskeläinen Oy
Insinööritoimisto Jormakka Oy
Insinööritoimisto JS-Suunnittelu Oy
Insinööritoimisto Juhani Lehtonen Oy
Insinööritoimisto Kimmo Kaitila Oy
Insinööritoimisto Konstru Oy
Insinööritoimisto LaRa Oy
Insinööritoimisto Lauri Mehto Oy
Insinööritoimisto Leo Maaskola Oy
Insinööritoimisto Matti Hallasaari Oy
Insinööritoimisto Matti Kyntäjä Oy
Insinööritoimisto Mittatyö Timo Holopainen Ky
Insinööritoimisto Pitkälä Oy
Insinööritoimisto Pohjatekniikka Oy
Insinööritoimisto Ponvia Oy
Insinööritoimisto Projektikeskus Oy
Insinööritoimisto R J Heiskanen Oy
Insinööritoimisto Saniera Oy
Insinööritoimisto Savolainen Oy
Insinööritoimisto SIR-Sähkö Oy
Insinööritoimisto SRT Oy
Insinööritoimisto Stacon Oy
Insinööritoimisto Tanskanen Oy
Insinööritoimisto Tasoplan Oy
Insinööritoimisto Tauno Nissinen Oy
Insinööritoimisto W. Zenner Oy
Insinööritoimisto Veikko Vahvaselkä Oy
Kallio & Stammeier Consulting Oy
KBR Ecoplanning Oy
KK-Palokonsultti Oy
Konsultointi KAREG Oy
Kupari Oy
LandPro Oy
Linea Konsultit Oy
LINK design and development Oy
Linnunmaa Oy
LST Engineering Oy
LVI-Insinööritoimisto Vahvacon Oy
Lvi-Suunnittelu Amplan Oy
Lämpötekniinen toimisto Calor Oy
Maveplan Oy
Mittauspalvelu Merida
Napapiirin Suunnittelu Oy Napark
Neste Engineering Solutions Oy
Niemi Energy Oy
Niras Finland Oy
NRC Arcus Oy
NRC Group Finland Oy
Optiplan Oy
Orbion Consulting Oy
Oy Insinööritoimisto Duopoint Ingenjörbyrå Ab
Oy PQR Consult AB

Parviainen Arkkitehdit Oy Ltd
Plaana Oy
ProLeader Oy
Päijät-Suunnittelu Oy
Pöyry Finland Oy
Rakennuttajatoimisto HTJ Oy
Ramboll Finland Oy
Rapa Oy
Rejlers Finland Oy
Road Consulting Oy
Roadscanners Oy
Saraco D&M Oy
Sipti Infra Oy
Sipti Oy
Sisäilmatalo Kärki Oy
Sitowise Oy
SKM GISAIR Oy
Solwers Oyj
Strafica Oy
Suomen INFRA Palvelu Oy
Suomen Talokeskus Oy
Suunnittelutoimisto Enertel Oy
Sweco Finland Oy
Sweco PM Oy
Sähköinsinööritoimisto Esko Laakso Oy
Sähköinsinööritoimisto Matti Leppä Oy
Sähköinsinööritoimisto Oy Niemistö
Sähköinsinööritoimisto SHS Oy
Sähkötekniikka Oy Kari Sirén
Teleconsulto Tsutsunen Oy
Tengbom Oy
TL-InfRa Oy
Traficon Oy
TTC Infrapalvelut Oy
Turkoosi 11 Oy
Vaero Oy
Vahanen International Oy
VALOA design rhs Oy
Welado Oy
Viherteema Oy
Vison Oy
WSP Finland Oy
Yhtyneet Insinöörit Oy
Ympäristösuunnittelu Oy Pirkanmaa
YSP Oy
ÅF-Consult Oy
Äyräväinen Oy

SKOL RY

SKOL ry on elinkeinopoliittinen yhteistyöjärjestö, joka kokoaa yhteen alan toimijoita ja pyrkii parantamaan jäsenyritystensä toimintaympäristöä ottamalla kantaa ja vaikuttamalla alaan liittyviin elinkeinopoliittisiin kysymyksiin. Se on yksi Teknologiateollisuus ry:n toimialayhdistyksistä ja sen jäseninä ovat alan merkittävimmät Suomessa toimivat laitevalmistajat.

SKOL ry | Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki | puhelin (09) 19231 | skolry.fi

